

Norske kunstnere og kildene i Somerset

Av Eva Riise Hanssen

Høyt over torvmyrene i Somerset ligger ruinene etter flere sivilisasjoner.

Druidene, kelternes gamle presteskap, bygget sine helligdommer på høydedragene mellom store innsjøer, som kristne munkar senere tørrla og dyrket. Druidene trodde på et liv etter døden og en slags treenighet, og var derfor forholdsvis raske til å akseptere kristendommen, i det første århundre etter Kristus. *Glastonbury* ble den nye troens vugge i Storbritannia. Den første gotiske katedralen i landet ble bygget i *Wells*, noen kilometer unna.

En reise sørvestover fra London i begynnelsen av desember ble en oppdagelsesreise både til fortid og fremtid for meg. Det begynte i landsbyen Stoke St. Gregory i nærheten av Taunton, hos ekteparet *Arthur og Signe Strong*. De gamle hellige stedene med sine ruiner og katedraler omgir dem på alle kanter.

75-åringen Arthur Strong er fotograf, og hadde nettopp avsluttet en vellykket utstilling av sine beste bilder. Ikke minst de unge som kom til utstillingen, var opptatt av hvilken rik erfaring bildene representerte, og at de samtidig hadde «liv i seg selv», som flere av dem uttrykte det. Den lokale TV-stasjonen berettet om Arthurs arbeid med Associated Press og senere MRA, og om hans korte opphold i tysk fengsel i '39 på grunn av et fotografi av møtet mellom Hitler og Mussolini.

Arthurs norske kone Signe er malerinne. På kjøkenet i en liten hvitmalt «cottage» vegg i vegg med landsbykirken fikk jeg høre om hennes tanker og

ny verden

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

idéer og se hennes utkast med tanke på en eventuell utstilling. Også de er basert på et livs erfaringer og fremtidsrettet inspirasjon. Signe Strong er overbevist om at vår nåværende kulturform er kommet til veis ende, og at kunsten kan vise vei til det som må komme.

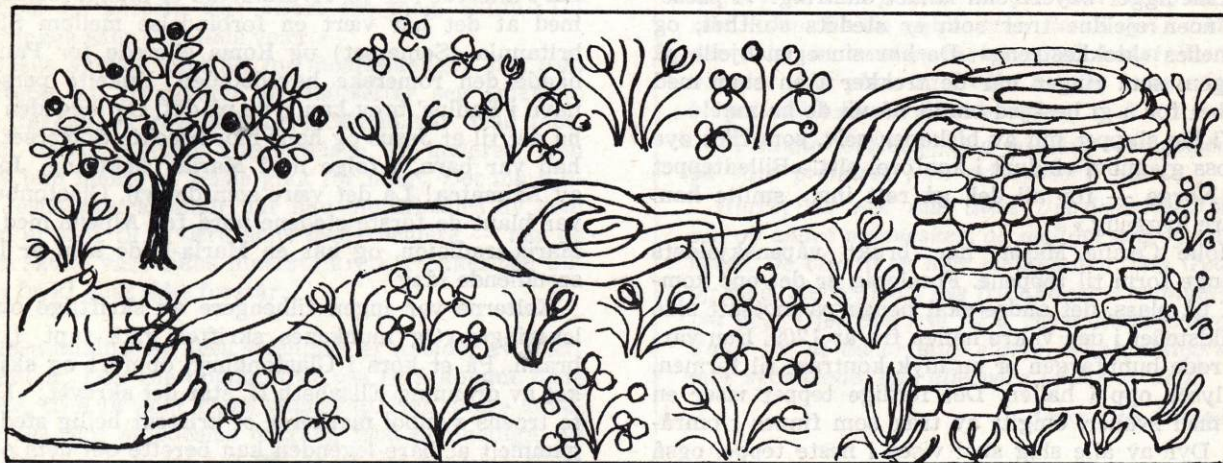
Målet er ærgjerrig nok: «Jeg vil ikke at folk skal beundre bildene mine for deres egen skyld, men finne kilden til inspirasjonen bak bildene, på grunn av det de ser. Vi er alle kunstnere, i den grad inspirasjonen leder oss i det vi gjør.

En søken og lytting etter det som er ekte, etter Guds ledelse, inspirasjon — kall det hva du vil — det er livet. Og det er veien til en hjertets sivilisasjon, der mennesker ikke settes utenfor.

Idag oppdras vi til å sette karrieren først, i stedet for å spørre hva det vi arbeider på skal tjene til. Å se andre utvikle seg, er den dypeste tilfredsstillelsen, som ingen kan forklare.»

«Jeg tror vi står ved inngangen til noe som aldri har vært prøvd i historien,» sier Signe Strong. «Det er et privilegium, synes jeg, å leve i vår tid. Vi kan være med å lytte og forme hele menneskehetens utvikling på områder hvor vi alle trenger å lære like mye. Vi har en formue å forvalte og formidle til

«Living Water»

Molle Cecilie Majors originalutkast til billedteppe i bispegården i Wells.

Til «Ny Verden»s lesere

Helt siden Oxfordgruppen kom til Norge for 50 år siden, har informasjons- og brevtjenesten vært en viktig del av arbeidet. En tid var det Fredrik Ramms «Kjære Venn-brev». I 1946 ble tidsskriftet Caux Informasjon startet. Siden har det, med korte opphold, kommet ut nyheter og fortellinger om virkningen av en åndelig og moralsk opprustning på alle kontinenter. Formen og titelhodet har variert, men innholdet har alltid dreid seg om «forvandling i mennesker og forandring i de menneskelige miljøer». Eller, ifølge Ny Verdens målsetting (fast tekst på side 8): «En revolusjon under Kristi Kors som vil omskape verden, og absolutte moralnormer: Ærlighet, renhet, uselviskhhet og kjærlighet».

Alt tyder på at behovet for en åndelig og moralsk opprustning er akutt, og den eneste veien ut av uføret menneskeheten har brakt seg selv inn i. Spørsmålet er derfor ikke om nyhetene fra en moralsk opprustning skal ut, men hvordan.

Vi som arbeider med Ny Verden er ikke overbevist om at nyhetene når så langt ut som de skal. Det bør skrives mer direkte for pressen for å få stoffet inn der. Som nyhetsorgann for en krets av informerte og interesserte, er Ny Verdens nåværende form uønskelig kostbar, opplagstallet tatt i betraktning. En annen svakhet er at redaksjonen får så lite stoff, tanker eller klipp fra leserne, at innholdet blir for lite variert.

Konklusjon: Ny Verden er ikke formålstjenlig nok i forhold til hva det koster i penger og tid. Vi må finne andre måter å gjøre det på. Ennå vet vi ikke hvilke. Men alle som har abonnement på Ny Verden utover i 1984 skal fortsatt få informasjon og nyheter.

Vi tar med takknemlighet imot enhver tanke og idé som kan hjelpe oss inn i et riktig spor.

Med hilsen
REDAKSJONEN

andre, vi som er erfart at noe skjer når vi lytter.»

Vann som gir liv

Et praktfullt billedteppe i Bispegården i Wells er vevet av en norsk tekstilkunstner: *Molle Cecilie Major*. Biskopen av Bath og Wells fattet interesse for hennes tekstilkunst under en utstilling i Somersset i 1981, og bestilte et utkast som så gikk av med seieren i konkurranse med fire engelske kunstnere. Avtalen ble at det skulle veves tepper over samme tema: *Det levende vann*, med tanke på kilden som har gitt kirkesentret og byen sitt navn.

Bispegården ligger der mellom klosterruiner og voldgraver — nesten 700 år gammel og ennå i bruk. Elven som omgir bygningene springer rett fra en uvanlig rik kilde som aldri har gått tørr, og som faktisk ligger høyere enn landet omkring. Vi passerer noen sjeldne trær som er stedets stolthet, og svanenes «klokkestreng». De har sin egen bjelle på veggen, som ringer når de trekker i en snor med nebbet for å gi beskjed om at nå vil de ha mat!

Vi ble sluppet inn av biskopen selv, som fikk øye på oss gjennom vinduet i kontoret sitt. «Billedteppet fra Norge — for all del, gå rett inn,» smilte han. «Bare hyggelig.»

Molle Cecilie Major har brukt våpenskjoldets strenge form til teppene. Foreløpig er det ene kommet på plass, det andre skal henge på motsatt side av ildstedet i den vakre hallen fra år 1209. Den varme røde bunnfargen er en myk kontrast til formen, og lyser opp i hallen. Det ferdige teppet viser en elv med svaner, omgitt av trær som finnes i området. Dyr av alle slag skal vises i neste teppe, også det med vannet i sentrum.

Den forklarende teksten til originalutkastet (på side 1) lød slik fra Molle Cecilie Majors hånd:

Det levende vann som gir liv til mennesket, både sjel og legeme.

Det gir liv til dyr av alle slag, og til alt som vokser.

Mennesket som mottar det levende vann, modnes åndelig.

Teppene er vevet i håndspunnet norsk spelsau-garn, en type som ble brukt i slike vevete tepper i Gobelin-stil fra det 13. til det 18. århundre. Dessuten ekte silke og litt lin og gull- og sølvtråd.

Legender

Ifølge lokal tradisjon sto det et kapell i Glastonbury allerede i år 40. Hvordan det er mulig, forklares med at det har vært en forbindelse mellom Storbritannia (Somersset) og Roma allerede før Paulus nådde den romerske hovedstaden. Enkelte personnavn i Paulus' brev kan tyde på det. Og legenden vil ha det til at Jesus og hans mor besøkte Somersset da han var barn, i følge med Marias slektning, Josef av Arimatea! La det være som det vil, Glastonbury var blant de første stedene nord for Alpene med en Maria-tradisjon, og har en Maria-kilde som er like sprudlende idag.

Kelterne var ingen tilhengere av skriftlige overleveringer. Og munkenes skrifter gikk tapt i en brann. På et kors i Glastonbury, oppført og skjenket av dronning Elisabeth II, står det skrevet: «Det te troens symbol markerer et kristent hellig sted så gammelt at bare legenden kan berette om dets opprinnelse.»

Trekk i Jesu ansikt

Av Jens-Jonathan Wilhelmsen

Noe høyst upassende fant sted under Jesu siste måltid med disiplene. De begynte å krangle om hvem av dem som var nummer en. Det hadde jo hendt før, og var forsåvidt ikke så overraskende. Men midt under spisingen av påskelammet! Og helt uten medfølelse med Jesus, som må ha vært merket og tyngt av lidelsen som ventet ham.

De fleste holder ønsket om å være nummer en godt skjult inni seg. Skulle en handling eller bemerkning true med å bringe dette motivet fram i lyset, tildekkes de raskt med forkynnelse av de beste hensikter. Utarter det til åpen krangel om heder og verdighet, da sørger vi i alle fall for at dører og vinduer er lukket. Minst av alt vil vi at noen vi setter høyt skal oppdage vår smålighet.

Ikke slik med disiplene. I Mesterens påhør lot de sine følelser få fritt løp. De var så trygge på ham at de våget å være seg selv, på godt og ondt.

Jesus virket ikke så hellig at menneskene omkring ham følte avstand og satte på seg søndagsuttrykket. For disiplene var han ikke den strenge dommer som med hevet pekefinger og refsende blikk sørget for dekorum, dyd og disiplin. Han var et medmenneske og en venn som en kunne være naturlig med.

Stedet hvor de fleste av oss våger å være oss selv er hjemme. Der er vi tryggest på å møte en kjærlighet som ikke er betinget av god oppførsel. Vi tillater oss å smelle i dørene, gå shabby kledd eller dumme oss ut, fordi vi venter å bli elsket uansett.

Disiplene var så overbevist om Jesu kjærlighet at de ikke syntes de risikerte noe ved å la rivaliteten seg imellom slippe ut. Jesu svar er kjent: Den som vil være størst blant dere, skal vaske de andres føtter.

*

Men Jesus kunne være like skarp som han var mild. Det gjaldt ikke minst når noen prøvde å redusere ham til menneskelige mål. Da hans mor og brødre kom for å si at nå gikk han for langt, nå fikk han komme hjem og oppføre seg som et normalt menneske, svarte han: «Hvem er min mor og mine brødre? De som gjør min vilje!» Eller da Peter frarådet ham å gå korsets vei: «Bort fra meg, Satan! Du har ingen sans for Guds veier.»

Jesu avviste «det alt for menneskelige», det som dikteres av tryggheten og motsetter seg smerten, det farlige og revolusjonære. Maria var Jesu mor. Hun hadde mottatt åpenbarelsen og underet. Men selv hun mente at Jesus gikk for langt. Det må gjøre Jesus ekstra vondt når han motarbeides av dem som er kalt til å være hans medarbeidere — når de som skulle være hans innerste krets, trekker seg unna i frykt eller ikke forstår.

*

Jesu mildhet og Jesu strenghet er to sider av kjærligheten: Den ene oppmuntrer oss til å komme nærmere, til å ta imot Hans vennskap. Den andre advarer oss mot skjodesløs omgang med det hellige. Så sterkt han kan, vil han si oss at det er veien til et fattigere liv.

Alle våre bilder

Gud skapte mennesket i sitt bilde. Siden har mennesket skapt Gud i sitt bilde.

Herre, tilgi oss at vi har gjort deg så liten. Så bundet av våre lengsler og ønsker, meninger og fordommer. Vi skapte oss et bilde av den snille Gud, som så gjennom fingrene med alt. Syndenes forlatelse ble syndenes tillatelse. Da du spurte etter lydighet, snudde vi ryggen til. Det kunne jo bli lovtrelldom. ...

Herre, tilgi oss at vi gjorde deg så åndelig og fjern. Du fikk ikke røre ved vår lommebok, vår bil, vår villa, våre fritidssysler.

Tilgi oss at vi gjorde deg til velstandens beskytter, at vi ba så meget for egen suksess og fremgang, men hadde så liten tid for livets tapere, dem kalte vi samfunnets snyltere.

Du ble utnevnt til «Vokteren av den gode moral». Da du spurte etter hjertelag, nåde, tilgivelse, ble vi redde. Det kunne skape uro i et skikkelig og velordnet liv.

Herre, tilgi oss at du bare ble ydmykhetens gud. Vi stilte oss alltid bakerst i køen, tiet i forsamlingen, hørte med beundring på andre i debatten, de var alltid dem som kunne bedre. Det var frykten for å feile, for å dumme oss, som drev oss. Det kalte vi ydmykhet.

Du ble også revolusjonens fanebærer. Du skulle stå på vår side og knekke all urettferdighet. Da du ville rydde opp i våre hjerter, kaste ut hatet og bitterheten, da sa vi nei. Det var jo revolusjonens drivstoff du ville kaste!

Du ble valg til frihetens beskytter. Du rev ned gamle konvensjoner og bud. Trangsynet forsvant, hallelujah! Men friheten ble til selvrealisering. Vi måtte finne oss selv. Det ble livsutfoldelse på andres bekostning. Mange ble etterlatt, forslåtte, langs denne landevei. Da du spurte etter offer, selvforglemmelse, renhet, da løp vi vår vei. Vi kunne jo miste oss selv.

Herre, tilgi oss at du ble beskytter av privatlivets fred. Den private husgud som velsignet i rikt monn. Da du spurte etter dem i nød i and-der deler av verden, ristet vi på hodet. Dem var det ikke plass til i våre liv. Da kunne det bli politikk i våre trygge hjem.

Vi kunne fortsette. Gud på våre betingelser, på våre premisser, en veltilpasset gud.

Herre, riv ned alle disse gjerdene mellom oss og andre mennesker, og mellom deg og vår neste. De blir til en mur mellom deg, min Gud, og meg. Herre, frels oss fra alle våre meninger om deg. Gjør oss frie til å være dine tjenere. Takk for at du er mye større, mangfoldigere, mer spennende, enn alle våre bilder av deg.

Bjørn Ole Austad.

I februar i år fulgte jeg min egen indre overbevisning og sa opp jobben i et forlag i Cape Town, hvor jeg hadde arbeidet i to og et halvt år. Det var en nærmest halsbrekkende øvelse i tro, for jeg hadde ingen anelse om hva Gud ønsket av meg utover dette.

Knappt en uke senere kom det et brev fra en venninne i London som arbeider på hel tid med MRA. Hun spurte om jeg ville arbeide sammen med henne på et bestemt prosjekt. Tilbudet lød omtrent slik: En tittel som dekker arbeidets art, ville være «Redaktørens assistent». Betaling — den vanlige (mao. null), varighet — ukjent. Kvalifikasjon: en følelse av at Gud sier «gjør dette», pluss villighet til å ta konsekvensene.

Fjellturer og betong

Opgaven appellerte til meg, men det jeg var mindre begeistret for, var tanken på å forlate mitt eget land, og så dette med «varighet ukjent». Jeg hadde bodd i Cape Town i seks år, hadde fått gode venner der og blant annet opparbeidet en forkjærlighet for fjellturer og friluftsliv. Londons betonglandskap var ikke riktig det samme! Jeg tenkte også på de mange problemene og behovene i Sør-Afrika og sa til Gud at en kan jo ikke bare løpe fra sitt ansvar.

Den «vanlige lønnen» var ingen ny erfaring for meg. Før jobben i forlaget hadde jeg arbeidet uten lønn i ti år. Men nå visste jeg hvordan det føles ikke å måtte velge mellom en tube tannpasta og en flaske shampoo. Og jeg hadde opplevet gleden ved å kunne hjelpe venner som befant seg i samme dilemma.

Tre måneder tidligere hadde jeg kjøpt en knallrød Mini Morris, etter å ha spart i to år. «Og du kan jo ikke ha gitt meg noe slikt,» sa jeg til Gud, «for så å vente at jeg skal gi det tilbake til deg så fort.» Men, det var spørsmål om billettpriser til London. Alt mitt overskudd hadde gått til bilen.

Smålig

Jeg fortsatte å diskutere med Gud i noen uker. Så en morgen var det som han sa til meg: «Er du villig til, for det første å reise til England for alltid og aldri vende hjem til ditt eget land — hvis det er hva jeg ber deg om? For det andre å selge bilen og aldri mer ha noen finansiell sikkerhet? For det tredje, ikke å se igjen eller arbeide sammen med visse av dine venner i fremtiden? Jeg syntes det var temmelig drøyt. Men jeg ba en bønn, ispedd tårer og sa at jeg var villig til å overgi alt dette. Da jeg reiste meg igjen, var det som Kristus sto ved siden av meg med et ertende uttrykk i ansiktet og sa: «Og så var det dette med en glad og helhjertet beslutning!» Plutselig så jeg det komiske i situasjonen,

hvor bedrøvelig jeg må ha sett ut og hvor smålig mitt tilbud hadde vært.

Jeg lo, knelte en gang til og begynte helt forfra, denne gangen med mer begeistring. «Hvis du ikke ønsker å gjøre det jeg ber om mer enn alt annet, hvorfor da gjøre det overhodet?» var det som han sa.

Jeg visste innerst inne at jeg ønsket å elske og tjene Ham av hele mitt hjerte og ta de vanskelige beslutningene som ville gjøre meg til et bedre redskap for Hans fred, ikke bare i Sør-Afrika, men andre steder i verden.

På mine premisser

Beslutningen fokuserte for meg visse sider ved min egen natur som jeg ofte hadde kritisert hos mine landsmenn. Selv om jeg hadde ønsket forandring i Sør-Afrika, ville jeg ha den på mine egne premisser, med så få kostnader for min personlige komfort og sikkerhet som mulig. Men jeg visste at alt som kom foran min villighet til å tjene Gud, ville hindre Ham i å bruke meg fullt ut.

Nå har jeg vært i Storbritannia i seks måneder, og kan ikke nekte at jeg kjenner et støt i hjerte-regionen hver gang jeg passerer en rød Mini, men jeg angrer ikke den beslutningen jeg tok.

Hva gjør vi så med denne kunnskapen

Gunlög Fur forteller om sitt møte med Latin-Amerika

Gunlög Fur fra Stockholm er 26 år og lærerinne. Et tre måneders opphold i Latin-Amerika ble for henne et møte med seg selv, og med historiens resultater:

Hun satt med sine blekskjære og ubrukelige ben utstrakt over fortauet. Krykkene lå ved siden av. Håret var kornfarget og øynene blå. Jeg holdt det ikke ut, gravde blindt i lommen og tømte de myntene jeg hadde ned i hennes bedende hender. «Hvis hun bare hadde hatt noe å selge,» tenkte jeg, forbitret over å delta i et menneskes fornedrelse. Jeg gikk fort min vei uten å høre på hennes «Gud velsigne deg i alle evigheter.»

Det gikk et kvarter før jeg innså at hun hadde gitt meg det eneste hun kunne i bytte. Er jeg virkelig så velsignet at jeg ikke trengte hennes ord? Skammen skyllet over meg igjen.

Hatet ser ingen fremtid

«Det går en bølge gjennom Latin-Amerika av total mangel på respekt for menneskers verdighet,» sa en argentinsk kvinne vi møtte.

Fattigdommen er stadig nærværende. Det er mulig å lukke øynene og nekte å se den, akkurat som det er mulig å lukke øynene for ensomme mennesker og tunnelbanevold hos oss. Men når man bestemmer seg for å se, er den overalt.

Det er ubehagelig og smertefullt å se. Like smertefullt er det å høre og lese om hvordan mennesker ble plaget og knust av andre, våre forfedre. Og det med ett eneste mål — profitt. Man fristes til å forske og unnskyldte. «Så ille var det vel likevel ikke. Det skjedde for så lenge siden.»

Jeg verger meg også. Hva skal jeg gjøre med denne kunnskapen? (A propos min særøppgave i historie om samene, og lesning av *Latin-Amerikas åpne årer*, historie om Sør-Amerika.)

Dybden av smerte og ubehag over historiens undertrykkelse og blodbad i århundrer gir kanskje en anelse om dybden og intensiteten i *hatet* som kan brenne hos dem som ble plyndret og fornedret. Det er lett å begynne å hate. Min skam over det som er blitt gjort i fremskrittets navn, eller ennå verre — i Guds navn, gjør meg bestemt på å delta i de plagedes rettmessige bitterhet. Men da innser jeg ikke at det jeg gjør, er å legge ytterligere en byrde på deres allerede tyngede skuldre. Ovenpå gullet, kvikksølv, sukkerørerne, kaffen, gummien og alt det andre, legger jeg hatet. Kanskje nettopp den børen som knuger dem fast i bunnslammet for godt. Hatet er ennå et ledd i undertrykkelseslenken i verden. Det forblinder, det binder menneskene fast i et evig ufritt spenningsforhold hvor målet er et eneste — hevn, uansett konsekvensene. Hatet ser ingen framtid, bygger ikke for fremtiden, det slår for dagen idag.

Men hva er det da som behøves? Likegyldigheten og håpløsheten er ennå verre enn hatet, for de har sluttet å se noen andre steder enn ned i sølen. Hatet er i det minste en lidenskap, det stiller spørsmål og kan på den måten sette igang bevegelse. Hva er så håpet?

Jeg tror det er kjærlighetens glødende lidenskap. Den kjærlighet som bygges av to befriende elementer: offer og tilgivelse. Vi som tilhører undertrykkerne, ne, for det gjør vi, må innse vår skyld og vi blir aldri frie fra tyngden av den før vi ber om tilgivelse og blir tilgitt. De undertrykte blir aldri fri fra århundredenes forbannelse før de kan tilgi.

Ansvar i frihet

Men det må jo til en forandring! Det er ikke nok å be om tilgivelse og tilgi. Nei, men det frigjør en lidenskap for forandring som er nødvendig. Forandring som ikke bare blir en opp-ned-vending av systemet slik at de undertrykte blir undertrykkere — som mobbede barn blir autoritære voksne. Nei, en forandring som innebærer noe kvalitativt nytt.

Vi behøver kunnskapen. Vi trenger å se vår del i århundrenes blodbad og profittjakt, slik at vi som frie mennesker kan ta vårt ansvar og legge vår skyld som hjørnestein for en ny verden.

Hodepine

Det var i storbyen Sao Paulo, med sin buldrende trafikk og en tykk hette av forurensning nedover høyblokkene, at det kjentes som jeg var fanget og ute av stand til å slippe unna. Stilt mot veggen med stadig hodepine merket jeg hvordan min egen intoleranse og bitterhet øket. Jeg klaget og beklaget meg, følte meg presset.

En dag ble jeg tvunget til å se ærlig på meg selv, og jeg ble skremt av den svarte gallen som veltet fram. Jeg innså hvordan jeg hadde fulgt en ubønnhørlig konsekvens: Det er så smertefullt å gjøre noe med min egen andel i det som er galt. Jeg vil unngå smerten — skylder i stedet på andre, klager over dem, blir til slutt bitter. Jeg reagerte mot å bli ansett som rik, mot at det syntes å være så mange krav til hva jeg skulle bruke livet mitt til at jeg ikke lenger hadde noe valg.

Jeg hadde ingen anelse om hva jeg skulle gjøre med alle disse følelsene. Min tro var blitt uvirkelig for meg. I desperasjon ba jeg Gud ta hånd om mine sår og reaksjoner, og tilgi dem. Jeg ba mine venner i gruppen om tilgivelse for at jeg hadde beklaget meg så mye. Det var ingenting drastisk. Men helt siden da har min magekatarr latt være å plage meg og den gamle harde bitterheten og skuffelsen som jeg trodde var en del av meg, finnes ikke lenger.

Kort nytt

VÄRMLAND, ÅS OG TANZANIA

16 landsbruks-stipendiater fra Tanzania, Zambia, Uganda og Jamaica besøkte Ove og Ingalill Jensen på Trossnäs gård i begynnelsen av november. Stipendiatene gjennomgår videreutdanning ved Norges Landbrukshøgskole på Ås, finansiert av NORAD.

På Trossnäs ble det servert lunsj. Ove Jensen redegjorde for gårdens drift og hvordan han gjennom møtet med Moralsk Opprustning fikk en ny visjon for sin oppgave som bonde. Stipendiatene ble også vist rundt på gården.

Transporten fra Ås foregikk med seks privatbiler som ble kjørt av folk knyttet til Landbrukshøgskolen.

NORDISK HELSEVESEN

Människan i hälso- och sjukvården. Etiska, moraliska och ekonomiska aspekter.» Dette var temaet for et seminar i Uppsala 12—13. november. Det hadde samlet folk fra institusjons- og primærhelsetjenesten, forskning og administrasjon såvel som prestes og teologiske studenter. Fra Norge var det 6 deltagere.

Mange problemer innenfor helsevesenet er av moralsk art. Det gjelder bruken av ressurser, kvaliteten av den pleie og omsorg som blir gitt, samarbeide mellom mennesker. På seminaret ble det gjort forsøk på en analyse av problemene samtidig som eksempler på problemløsninger ble lagt frem.

Seminaret er en forberedelse til en ukelang konferanse om de samme spørsmål i Caux neste sommer.

Teatergruppe i kriseområder

I oktober og november ble skuespillet «Clashpoint» vist i åtte britiske byer. Stykket er skrevet av Betty Gray og Nancy Ruthven, og tar opp vanskeligheter — og muligheter — i et samfunn med flere raser. Handlingen er knyttet til tre skoleelever i sentrum av en storby, deres familier og lærere. Flere av skuespillerne er amatører som tar fri fra jobben for å reise med stykket, andre har vært knyttet til Westminster Theatre i London i en årrekke. Det er planer om å vise «Clashpoint» ved dette teatret til våren.

Vi gjengir korte utdrag av «dagboken» til Carol Denyer fra Sør-Afrika, som spiller politisk agitator og husmor i en farget familie i «Clashpoint». (Fra «New World News», London.)

Søndagen før Clashpoint åpnet i Manchester, ble vi intervjuet på BBC Radio Manchester. Det to timer lange programmet (som inneholdt en rekke aktuelle

poster) tok først opp invasjonen på Grenada. Vi hørte et intervju med førstesekretæren ved legasjonen der, og telefonkommentarer fra lyttere etterpå. Det lå sterk spenning i luften, og jeg tenkte på hva jeg kunne si til briter med tilknytning til Grenada, som hadde gjennomgått så mye de siste dagene.

Så var det vår tur. Jeg fortalte intervjueren om det jeg selv har opplevet — hvordan mine foreldre og jeg fikk beskjed om at min bror var blitt arrestert av det sør-afrikanske politiet for politisk virksomhet. Det var et hardt slag for mine foreldre, og selv ble jeg svært bitter. Clashpoint handler om det virkelige liv, og det var derfor jeg tok fri fra jobben for å reise med stykket.

«Svart eller hvit, du forandrer ikke en mann ved å hate ham,» kommenterte Miguel Richards fra Vest-India, som spiller min sønn i stykket. Han fortalte om hvordan vi arbeider som en rasemessig blandet gruppe. «En ting vi prøver å gjøre hvis noen av oss blir aggressive og frustrert, er å snakke om det sammen. Det fjerner skyldfølelse og isoleringstendenser hos den enkelte.»

Under en prøve i Moston Brook falt jeg gjennom et hull i scenegulvet og måtte bli røntgenfotografert på sykehuset i nærheten. Følgelig er mine inntrykk fra Manchester noe tåket, men jeg var i stand til å spille.

Vår siste forestilling i Manchester var i De La Salle College for høyere undervisning. Det var mange lærerstudenter i salen. Etter stykket satt vi på scenen og pratet med publikum. En av studentene fortalte oss at hun hadde identifisert seg med Rose Jennings, den bitre politiske aktivisten i stykket, og sa at hun måtte «skrive til min far og gjøre opp med ham». En katolsk påter kommenterte: «Dette stykket er som en lignelse. Meningen ved biter av det kommer tilbake til deg etterpå» ...

Ikke bare rase

I en av byene vi besøkte, fant vi rasesituasjonen kritisk. Den minnet oss om Martin Luther Kings ord: «De som håper at de svarte bare trenger å av reagere og så vil falle til ro, kan vente seg en stygg overraskelse. Nasjonen kan ikke bare fortsette som om ingenting var hendt.» Men det er ikke bare et raseproblem, det er forbundet med mange ting som arbeidsløshet og mangel på undervisningstilbud, som igjen fremmer fordommer ...

Ved en avskjedsmiddag rettet formannen i Rådet for likestilling mellom rasene i Bristol en takk til Clashpoint for å ha «beriket byen». «Stykket har en viktig del i å vise oss hva som kan gjøres,» sa han.

Reisen gikk videre, til Liverpool, hvor en rekke av byens lederskap var samlet for å se Clashpoint. Radio Merseyside intervjuet skuespillerne tre ganger, og en rekke skoler inviterte dem til å møte elevene.

En plakat og en refleksjon ved årsskiftet

Hvor står vi, og hvor går vi, ved årsskiftet?

Mismotet kommer gjerne med årene. De gode mulighetene vendes til nederlag, for oss selv og for mennesker vi står nær. Arbeidsløshet, ekteskapsuhavari, angst og ensomhet er det vi ser. Fernisset over sammenbruddet må være temmelig tynt for mange.

Men gjelder ikke dette hele menneskeheten? I alle fall virker det som vi er dårlig rustet til den kolosale omstillingsprosessen vi er midt inne i.

Angsten har ikke bare med atombomben å gjøre. Vi er utrygge fordi det er et misforhold mellom utfordringen størrelse og våre egne ressurser til å møte dem.

Mangelen på faste holdepunkter kan bli uutholdelig. Vi er barn som har gått oss vill, derfor er vi redde. Det vi har lært, gjelder liksom ikke lenger.

To muligheter

I de mest uventede sammenhenger dukker det likevel opp ett og annet vi synes å dra kjensel på. I Torggata bad i Oslo var det EDB-utstilling i novem-

ber. Der, på en diger plakat, sto data-alderens grunnprinsipp omtalt, svart på hvitt: *Din tale skal være ja-ja og nei-nei. Alt annet er av det onde.* Det var uttrykt omtrent slik: Det er alltid en riktig løsning og en gal løsning. Noe er sant og noe er usant. Det dreier seg alltid om to muligheter: ett-tall eller nuller. En åpning eller et stengsel.

Som teknologisk utgangspunkt anerkjennes dette umiddelbart av alle, med begeistring. I livet er det annerledes. For mange av oss er dette kanskje det vanskeligste Jesus snakker om. Fordi vi er redde, kompliserer vi tingene med våre x-er, y-er og z-er.

Skritt for skritt

Nå er det vel slik at vi ikke bare kan sette oss ned og vente på at ett-tallene, de riktige løsningene, skal falle på plass av seg selv for oss. Heldigvis kan vi heller ikke beregne etter gammel erfaring hvordan veien kommer til å se ut. Vi må gå, og vi må prøve oss frem. Men veien er der, skritt for skritt. Vi skulle jo ikke frykte.

ERH

SVAKSTRØM ER VÅR STYRKE

Vår spesialitet:

Alt materiell for avslutning av svakstrømskabler

90 år som spesialforretning i svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

Diriger Deres import via

KRISTIANSAND

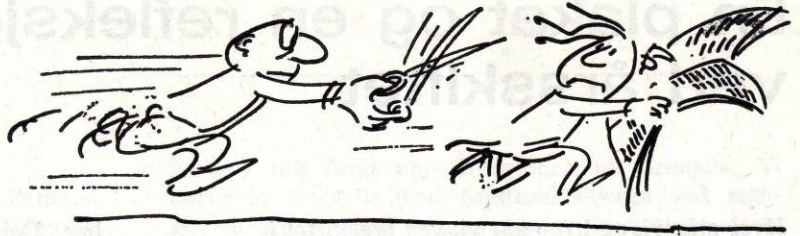
med sine gode forbindelser fra utlandet.

Vi tilbyr Dem lagring, fortolling og distribusjon.

KST Spedisjon A/S

Havnebygget, Kristiansand.

klippet

— Frelse er vanskelig hvis de som skal frelses ikke har noen erkjennelse av synd . . . og derfor ikke har noe å frelses fra. Dette er det mest skremmende av dagens ondskap, sa Paven i en tale til 200 biskoper i Rom (i oktober 1983). Han imøtegikk de som vil redusere begrepet synd til en sosial villfarelse som ikke trenger tilgivelse, men bare terapeutisk behandling.

«The Economist».

I økende grad bedømmer samfunnet menneskenes situasjon ut fra et estetisk heller enn en moralsk målestokk.

Den tiltakende bruken av det fæle ordet «livsstil» tømmer ofte dagliglivet for innhold. Hvis livet bare er et spørsmål om stil, så er én stil like god som en annen: den andre er kanskje til og med bedre, og den ene etter den andre er best av alt.

Men ikke noe samfunn vil vare lenge eller beholde sin enhet uten grunnleggende moralnormer. Før eller siden, hvis de ikke virkeliggjøres innenfra, vil de bli påtvunget utenfra.

Professor James H. Billington, Woodrow Wilsons International Center for Scholars, USA. I en tale til studentene som ble uteksaminert i 1983.

Dere kan ikke tro på Jesus Kristus og samtidig gjøre forskjell på mennesker.

Jakobs brev, Kap 2,1.

Mange av oss er villige til å erkjenne at vi er syndere, sånt rent generelt, men vi kjenner historien om kona som kom til presten og sa, «Jeg er en elendig synd», og rystet bedrøvet på hodet. «Ja,» sa presten, «jeg har hørt det.» «Hvem har sagt det?» utbrøt kona indignert. Historien sier det var en kone — det var vel like sannsynlig en mann.

Selv har jeg stått i kirken søndag formiddag og sunget om «fordervelses avgrunn i meg», og litt senere på dagen, hvis min kone har påpekt én eller annen liten ting jeg har gjort feil, så blir jeg fryktelig irritert ved tanken på at hun i det hele tatt kan tenke seg at det er noe i veien med meg.

Stoltheten er den solide festningsmur omkring personlighetens sentrum. Vi misliker at andre påpeker våre svakheter. Men ikke nok med det, vi misliker også at Gud forsøker å gi en konkret antydning om at noe bør bli annerledes. **Vi stritter imot å se oss selv som vi virkelig er, og dermed hindrer vi Gud i å gjøre oss til det vi er ment å være.** Det gjelder enkeltpersoner, men også oss som nasjon.

Fra et kåseri.
Einar Engebretsen.

Jeg er ikke interessert i bare å forandre strukturene, for strukturer kan alltid korrumpes. Derfor må vi forvandle den menneskelige natur. Dere i Vesten er redde for kommunismen fordi den kan true deres levestandard, og deres grunnleggende motiv er materialisme . . . Mitt håp springer ut av min kristne tro.

Lech Walesa.

Ny Verden vil fremme: En åndelig og moralsk opprustning. Solidaritet mellom enkeltmennesker og nasjoner. En revolusjon under Jesu Kristi Kors, som vil omskape verden. Individets og samfunnets forandring. Absolutte moralnormer: ærlighet, renhet, uselvishet og kjærlighet.

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer med 6 nummer i året.

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen - ansvarlig red.
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Keld Jørgensen (Danmark)

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge kr. 40,-
Danmark dkr. 45,-

Redaksjonens adresse:
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Tlf. 02/44 64 78 — Postgiro 5 12 57 94
Danmark:
Postboks 312
1502 København V. Postgiro 18 51 51
Sverige:
Sveavägen 34, 6., 111 34 Stockholm
Tlf. 08/10 34 56

Trykkeri: Brødr. Tengs, Oslo
Utgiver: Stiftelsen Moralsk Opprustning
NY VERDEN